

Til:

Rovviltnemnda i region 3
v/ Statsforvalteren i Innlandet
sfinpost@statsforvalteren.no

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter
Dronningens gate 13
0152 Oslo
register@dyrsrettigheter.no

Ref: 5/26

Dato: 07.05.2026

**Klage på vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 3/Oppland i
2026/2027
Vedtak av 20. april 2026**

NOAH – for dyrs rettigheter påklager med dette vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i region 3/Oppland i 2026/2027. Rovviltnemnda har vedtatt en kvote på fire brunbjørner for betinget skadefelling i perioden 01.06.2026 til og med 15.02.2027, eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Kvoten gjelder for hele rovviltregion 3/Oppland. NOAH ber om at vår klage blir tatt til følge og at vedtaket omgjøres.

Innledende kommentarer

Innledningsvis vil NOAH uttrykke stor bekymring over at det i det hele tatt åpnes for skadefelling av brunbjørn, en art som er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste. Den pågående saken mot Norge i Bernkonvensjonen viser at norsk rovdyrpolitikk ikke er i tråd med internasjonale avtaler. Den stående komiteen har flere ganger bedt norske myndigheter prioritere ikke-dødelige tiltak for sameksistens med store rovdyr.¹ Dette vedtaket er ikke i tråd med disse kravene.

---

¹ <https://rm.coe.int/misc-e-2025-45-standing-committee-clean-final/488029d956>, avsn. 216-224;
<https://rm.coe.int/misc-e-44-standing-committee-final-draft/1680b2bbbb>, avsn. 175-179.

NOAHs vurdering

1. Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt

Ifølge naturmangfoldloven (nml) § 18 annet ledd kan vedtak om skadefelling kun treffes hvis det ikke truer bestandens overlevelse. Som sterkt truet art på den norske rødlista, skal bjørn både etter Bernkonvensjonen artikkel 2 og nml § 5 ivaretas og sikres levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. At en region ikke har bestandsmål innebærer ikke at området faller utenfor artens naturlige leveområde.

Bjørn er oppført i Bernkonvensjonens bilag II og skal derfor etter artikkel 6 sikres særlig beskyttelse gjennom juridiske og administrative tiltak, i tillegg til at enhver form for tilsiktet drap er ulovlig jf. art. 6 bokstav a. NOAH mener at vedtaket ikke er i tråd med disse kravene.

De norske bestandene av store rovdyr er ikke levedyktige. I små bestander vil ethvert uttak kunne ha store konsekvenser for artene som helhet, og selv mindre kvoter for betinget skadefelling kan derfor true bestandenes overlevelse. Bjørnen lå ved siste rødlistevurdering (2021) på grensen mellom kritisk og sterkt truet, og bestandsmålet på 13 årlige bjørnekull har aldri vært oppnådd. I 2025 ble det påvist 185 brunbjørner i Norge, en nedgang på 6 individer fra 2024 (Rovdata),² og kun 10,3 ynglinger – klart under bestandsmålet. Også den svenske bestanden er i nedgang og klassifisert som nær truet (NT). Dette taler mot å åpne for skadefelling.

Vedtaket viser ikke til noen tidsramme for å bringe bjørn ut av statusen som sterkt truet eller for hvordan bestandsmålet skal nås. Dette innebærer at økologiske hensyn settes til side, og at oppfyllelsen av forpliktelsene i nml § 5 utsettes på ubestemt tid. NOAH understreker at bestemmelsen innebærer en aktiv plikt til å bedre artens bevaringsstatus.

NOAH mener føre-var-prinsippet jf. nml. § 9 må tillegges vekt i denne saken ettersom det foreligger risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet. I vedtaket er det ikke synliggjort noen tiltak som skal sikre at kvoten ikke medfører fare for overlevelse og levedyktighet av bjørnebestanden i Norge. Bjørn er svært mobile dyr og spesielt unge hannbjørner er kjent for å vandre lange avstander på jakt etter partner. Myndighetene er nødt til å

---

² Brøseth, H., Kleven, O., Jensen, M. Ø. & Kopatz, A. 2026. DNAbasert overvåking av brunbjørn i Norge i 2025. NINA Rapport 2760. Norsk institutt for naturforskning.

tolerere at bjørn oppholder seg i og passerer gjennom områder som er beiteprioritert. Dette er avgjørende for å sikre overlevelsen til bjørnebestanden på lang sikt. Region 3 kan derfor ikke fraskrive seg ansvaret for bjørnebestandens overlevelse med henvisning til at det hovedsakelig er streifdyr som forekommer der. Utover bjørnebestandens overlevelse isolert sett, må man også vurdere konsekvensene for det øvrige naturmangfoldet når man holder en nøkkelart på et kunstig lavt nivå slik at den ikke kan utfylle sin økologiske rolle. NOAH kan ikke se at nemnda har foretatt en slik vurdering.

Man må også vurdere bjørnens status i sammenheng med prinsippet om samlet belastning jf. nml. § 10. I forarbeidene til nml. Ot.prp.nr.52 (2008-2009) står det: «Sett i sammenheng med føre-var-prinsippet innebærer prinsippet om samlet belastning også at en beslutning skal vurderes i lys av muligheten for flere påvirkninger av samme art senere, eller for andre fremtidige påvirkninger som sammen med den foreliggende påvirkningen kan gi en uønsket virkning på naturmangfoldet». Nemnda må altså vurdere både muligheten for kontinuerlige høye kvoter for betinget skadefelling, samt utvidelser av disse, og for andre påvirkninger som kan ha uønsket virkning på økosystemene. NOAH kan ikke se at en slik vurdering finnes i vedtak eller saksframlegg.

På denne bakgrunn mener NOAH at vilkåret om at skadefelling ikke truer bestandens overlevelse ikke er oppfylt.

2. Vilkåret om skade er ikke oppfylt

NOAH mener at det ikke finnes juridisk grunnlag til å åpne for skadefelling av bjørn etter nml. § 18 bokstav b. Som beskrevet i saksframlegget har det vært en vesentlig nedgang av husdyr tapt til bjørn i regionen siden 2010, og i 2025 ble det kun dokumentert to tap. Tapsomfanget av husdyr til bjørn er etter NOAHs syn ikke av en slik størrelse eller alvorlighet som oppfyller kravene til felling av fredede rovdyr. Bjørnens vandringsatferd betyr at et visst «skadepotensial» må tolereres, og skade bør forebygges med ikke-dødelige tiltak.

For at det skal kunne gjøres unntak fra vernet av arter, må det foreligge risiko for «kvalifisert skade», altså skade av en viss alvorlighetsgrad og forholdsmessighet. Dette er også blitt understreket av Bernkonvensjonens stående komité, som har uttalt: «(...) The exceptions should be proportional to the damage suffered (...).»³ «Proportional» eller forholdsmessig skade innebærer at skadeomfanget må være betydelig og av en slik alvorlighetsgrad at det rettfærdiggjør inngrep overfor disse sterkt truede nøkkelartene. NOAH mener at det ikke

---

³ Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention. <https://rm.coe.int/16807461dd>

foreligger et skadeomfang eller -potensial som kan begrunne skadefelling av fire bjørner i region 3. Vilkåret om skade er dermed ikke oppfylt.

3. Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

Ifølge nml § 18 annet ledd og Bernkonvensjonen artikkel 9, kan det kun åpnes for skyting av truede ville dyr hvis formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Bernkonvensjonens stående komité har presisert at myndighetene skal velge det alternativet som har minst negativ effekt på arten, og at begrunnelsen for valget skal være objektiv og verifiserbar.⁴ Komiteen har også henvendt seg direkte til Norge og bedt myndighetene prioritere ikke-letale tiltak for å fremme varig sameksistens mellom mennesker og store rovdyr.⁵ Det innebærer at skyting av bjørner kun kan brukes som siste utvei.

Nemnda åpner for skadefelling av truede rovdyr i tilfelle det skulle oppstå tapssituasjoner i regionen. NOAH understreker at slike generelle og fremtidsrettede antakelser om skadepotensial ikke kan erstatte kravet i nml. og Bernkonvensjonen om at andre tilfredsstillende løsninger skal være vurdert og forsøkt før det åpnes for skyting av strengt vernede arter. NOAH klager på et høyt antall skadefellingsvedtak årlig, og det er svært sjeldent at ikke-letale forebyggende tiltak eller alternativer til felling er reelt utprøvd før det gis tillatelse til skyting av truede rovdyr. Rovviltnemnda har en viktig rolle i å fremme disse tiltakene, og det bør naturligvis skje *før* skaden inntreffer. Når forvaltningen vedtar skadefellingskvoter, kan dette skape en forventning om at skadefelling er en løsning på lik linje med forebyggende, ikke-letale tiltak.

Et bredt spekter av vitenskapelige studier viser at felling av rovdyr i beste fall har kortvarig effekt og er i mange tilfeller er kontraproduktivt. Nye individer vil vandre inn i området, og skadeproblemet vil kunne vedvare eller forsterkes. Forskningen peker i stedet på at det må legges mer vekt på ikke-letale forebyggende tiltak.^{6,7,8,9,10,11} Det er derfor ikke noe faglig grunnlag for å

---

⁴ Vedlegg til Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention.

<https://rm.coe.int/16807461dd>

⁵ <https://rm.coe.int/misc-e-2025-45-standing-committee-clean-final/488029d956>, avsn. 216-224; <https://rm.coe.int/misc-e-44-standing-committee-final-draft/1680b2bbbb>, avsn. 175-179.

⁶ Rigg, R., *et al.* (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: Lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280

⁷ Karlsson, J., & Johansson, Ö. (2010). Predictability of repeated carnivore attacks on livestock favours reactive use of mitigation measures. *Journal of Applied Ecology*, 47(1), 166–171.

⁸ Treves, A., *et al.* (2016). Predator control should not be a shot in the dark. *Frontiers in Ecology and the Environment*, 14(7), 380–388. <https://doi.org/10.1002/fee.1312>

⁹ Bruns, A., *et al.* (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*, 21, e00868. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2019.e00868>

¹⁰ Miller, J. R. B., *et al.* (2016). Effectiveness of contemporary techniques for reducing livestock depredations by large carnivores. *Wildlife Society Bulletin*, 40(4), 806–815. <https://doi.org/10.1002/wsb.720>

¹¹ Fernández-Gil, A., *et al.* (2016). Conflict misleads large carnivore management and conservation: Brown bears and wolves in Spain. *PLoS ONE*, 11(3), e0151541

basere skadehåndtering på skyting av truede rovdyr. Så lenge det finnes bjørn i Norge og Sverige, vil det forekomme bjørn i regionen og vedvarende skyting vil ikke endre situasjonen. Rovdyrangrep vil skje så lenge man fortsetter å slippe forsvarsløse husdyr ut i naturen. Å skyte ethvert rovdyr som tar husdyr, er ikke en bærekraftig løsning. NOAH mener det er på høy tid å se nærmere på den økologiske og biologiske dynamikken i bjørnenes bevegelse og bruk av områder, og basere politikk på denne kunnskapen.

Det finnes en rekke kjente og dokumenterte forebyggende tiltak som kan benyttes for å redusere tap av husdyr og tamrein, herunder intensivt tilsyn i risikoperioder, midlertidig inngjerding, justering av slippetidspunkt, tidlig nedsanking, bruk av vokterdyr, skremmetiltak og kombinasjonsløsninger tilpasset lokale forhold.^{12,13,14,15,16,17} Det vil være effektivt å bringe husdyr inn i bjørnesikre innhegninger eller låver om kvelden da flertallet av bjørneangrep skjer om natten. Data indikerer at husdyrpredasjon ikke er en lært atferd hos bjørnen, men et instinkt om å utnytte enkle fôringsmuligheter. Tiltak for å endre driftsform vil dermed være mer effektive for å forhindre angrep i fremtiden enn felling av bjørn som uansett vil forekomme i regionen. Vedtaket med vedlegg inneholder ingen konkret redegjørelse for hvilke av disse tiltakene som er vurdert, hvordan de er vurdert opp mot hverandre, eller hvorfor de samlet sett ikke kan redusere skadeomfanget tilstrekkelig til å unngå skadefelling.

Under mål 4 i Kunming-Montreal rammeverket (Naturavtalen), som ble vedtatt i desember 2022 står det blant annet: «forvalte samhandlingen mellom mennesker og villlevende dyr på en effektiv måte med sikte på å minimere konflikt mellom mennesker og dyr og fremme sameksistens.»¹⁸ Skadefelling er altså både kontraproduktivt og i strid med internasjonale avtaler.

Konklusjon

NOAH konkluderer med at vedtaket innebærer uforsvarlig forvaltning av bjørn, og strider med

---

¹² Iliopoulos, Y., et al. (2019). Tools for co-existence: Fladry corrals efficiently repel wild wolves (*Canis lupus*) from experimental baiting sites. *Wildlife Research*, 46(6), 484–498. <https://doi.org/10.1071/WR18146>

¹³ Bruns, A., et al. (2020). The effectiveness of livestock protection measures against wolves (*Canis lupus*) and implications for their co-existence with humans. *Global Ecology and Conservation*, 21, e00868. <https://doi.org/10.1016/j.gecco.2019.e00868>

¹⁴ Khorozyan, I., & Waltert, M. (2019). A framework of most effective practices in protecting human assets from predators. *Human Dimensions of Wildlife*, 24(4), 380–394. <https://doi.org/10.1080/10871209.2019.1619883>

¹⁵ Rigg, R., et al. (2011). Mitigating carnivore–livestock conflict in Europe: Lessons from Slovakia. *Oryx*, 45(2), 272–280.

¹⁶ Musiani, M., et al. (2003). Wolf depredation trends and the use of fladry barriers to protect livestock in western North America. *Conservation Biology*, 17(6), 1538–1547. <https://doi.org/10.1111/j.1523-1739.2003.00063.x>

¹⁷ <https://www.nibio.no/tema/landskap/norsk-viltskadesenter/forebyggende-tiltak-mot-rovviltskader-pa-rein>

¹⁸ Norsk oversettelse av vedlegg til beslutning CBD COP15/4 Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework. Mål 4. <https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/kld/aktuelt/2023/norsk-oversettelse-av-kunming-montreal-global-biodiversity-framework.pdf>

nasjonal og internasjonal lov – nml. §§ 5, 8, 9, 10 og § 18 første ledd bokstav b og § 18 annet ledd samt artikler 2 og 9 i Bernkonvensjonen. Vi ber derfor om at vår klage tas til følge og at det ikke tillates betinget skadefelling av bjørn i region 3 i 2026-2027.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter v/

Hannah Sofie Aanonsen (veterinær)